

ཕྱོད་ ཆགས་ གྱི་ བཏམ་ བྱུང།

ཀན་སྤུ་མི་དམངས་དཔེ་སྟན་ཁང་།

ལྷོ་ག་ཆགས་ཀྱི་གཏན་ལྷན་།

ཁོ་མི་ཕྱེས་ཀྱིས་བསྐྱུར་བ།

ཀན་ལྷོ་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱད་ཁང་ནས་།

དཀར་ཆག

ལང་དང་། སྒང་དང་། སྤལ་བ་གསུམ	(1)
སྤལ་བས་གནས་སྤྱོད་བ	(3)
བ་ཀན་དམར་དམར་ལ་ཞོན་པའི་སྤང་ཀན་སྤྱོད་	(5)
ཁ་མི་ཉན་པའི་རྡུ	(10)
རྒྱ་སྤྱོད་དམར་པོ་དང་ནགས་བྱི་རྒྱང་རྒྱང་	(14)
ང་རྒྱལ་ཆེ་བའི་ངང་པ	(15)
སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་བྱའི་མཆུག་སྤྱོད་	(18)
སྤྱོད་ཀྱི་དང་ལུ་གྲུ	(23)
དེ་པོ་དང་ཁ་ཏ	(25)
ལ་མས་བཞོ་བཤའ་རྒྱག་པ	(30)
རྒྱ་དང་སྤྱོད་གཉིས་བྱིས་པན་རྒྱན་ཀྱང་མགོ་དང་ལག་མགོ་	
བརྒྱས་པ	(32)
མ་ཏེ་དང་སྤྱོད་	(34)
སྤྱོད་དང་མི་	(38)
ལ་མའི་དོན་དུ་དབྱ་ག་ཤིན་པ	(40)
མ་བྱའི་མཆུག་སྤྱོད་	(49)

ཐུལ་ཆན་གྱིས་ཐུལ་བ་བ་དྲན་ཅི་ཡིན	(51)
དེས་ཆན་དང་བྱ་སྤྱོད་ཡན	(53)
ཐུག་བྱ་དང་སྤོ་རྒྱ	(56)
བྱ་མ་ཁི་དང་དེ་སྤོ	(57)
འབྲུ་ཀྱང་བརྒྱ་ལག་བརྒྱ་དང་བྱ་དེ་སྤོ	(58)
ཁ་ཏ་ནག་སྤོ་ཡིན་དྲན་ཅི་ཡིན	(60)
བྱ་ཡན་པའོ་དང་སྤྱི་འདྲུ	(61)
བྱ་མ་ཁི་དང་ཤིང་འབྲས་ལ་སྤོ	(63)
ཡོས་བྱ་དཀར་སྤོ་ལྟ་མ་རྒྱུད་	(70)
སྤོག་མ་དཀར་སྤོ་སྤོག་པ་བརྒྱལ་པའི་རྒྱ་མཆན	(74)
དེ་སྤོ་དང་དང་པ	(76)
བྱ་ཀྱ་ཀྱ་དང་ལ་སྤོ	(77)
སྤྱི་འདྲུ་དང་ཨ་ཅག་བ་ཅག	(79)
ཐུག་དང་ཐུལ་བ་	(82)
ཐུག་རྒྱ་ཀྱ་ཏི་ཏི་ཞེས་གྲགས་དྲན་ཅི་ཡིན	(85)
གང་འདྲི་བྱེད་པའི་འབྲུ་ལ་ཀྱ་རྒྱུད་རྒྱུད་	(88)

ལ་དང་། སྒང་དང་། སྤལ་བ་གསུམ།

ལ་དང་། སྒང་དང་། སྤལ་བ་གསུམ་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་འགྲོ་
བ་ན། གྲོ་བྱར་དུ་ལམ་ཁར་མར་རྒྱག་ཞིག་ཡོད་པ་མཐོང་།

སྤལ་བས་བཤད་ཀྱང་ “དེ་སྤམ་བཞོས་བྱས་ན་ཆང་མར་སྤལ་རེ་བ་རྒྱ་
ཡོད”ཅེས་ཟེར་བ་ལ། སྒང་གིས་འཕྲད་ཟེར་མོད་ཀྱང་། ལ་ཡིས་རང་
གཅིག་བྱས་མར་རྒྱག་དེ་བ་བར་འདོད་ནས་འཕྲད་པ་མ་བྱས་པར་མ་བཟད།
ཁོག་དུ་གྲོ་བ་དཀྲོན་ནས་“འདིར་ས་དྲོད་ཞིག་ཡོད་པ་སྤམ་སྤམ་བྱས་ནས་.....
དེའི་ནང་དུ་མཆོངས་པ་དང་སྤར་ཡང་ཕྱིར་དྲོད་ཁར་མཆོང་བྱུང་ན། དེ་ལ་
མར་རྒྱག་འདི་ཐོབ”ཟེར།

སྒང་གིས་དེ་ཐོས་ནས་དྲོད་མཐར་སྤར་བཞིན་མཆོང་ཆིས་བྱེད་པ་.....
དང་། ལ་ཡང་དྲོད་ཁར་འགྲོ་བ་ལ། སྤལ་བ་གཅིག་བྱ་ནི་དལ་བྱར་
གོག་ཀྱིན་ལ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སོང་།

ལ་དྲོད་ཁར་སྤེབས་དུས་སྤལ་བས་ཁ་ཡིས་དེའི་ར་མ་ནས་བཟུང་ཏི་....
སེམས་ལ་ལ་ས་དྲོད་ནང་ནས་ཕྱིར་མཆོང་དུས། ར་མ་ཡར་འགྲོག་ངས་
རེད་བསམ་པ་ནང་བཞིན། སྤལ་བས་ལ་ཡི་ར་མ་ལ་བརྟེན་ནས་མར་ས་དྲོད་
ནང་ལ་མཆོངས་པར་མ་བཟད། ལ་ལས་ཀྱང་སྤར་བར་ཕྱིར་ཐོན་པ་རེད།

ལ་རྒྱལ་ཤོར་མོད་ཀྱང་། མར་རྒྱག་འདི་སྤེར་བ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་
ནི་ད་དུང་མ་གྲི།

ལས་ཀྱང་ཁོག་ལ་སྒོ་བཞུགས་ནས་“ང་ཚོ་གསུམ་པོ་འདི་ནང་ནས་”
སུ་ལྟ་མཐོ་ན། དེ་ལ་མར་རྟོག་འདི་དབང་”ཟེར་བར།

ཞང་གིས་“ང་ལྟ་བུ་ཐམ་པ་ལྟོན་ཡོད་”ཟེར་བ་དང་།

ལ་ཡིས་“ང་ལྟ་སྒྲོང་གཅིག་ལྟོན་འདུག”ཞེས་ཟེར།

སྤུ་བས་མེས་སྤུ་བ་ལྟོན་འདུག་པ་ལ། ཞང་དང་ལ་
གཉིས་ཀྱིས་“ཁྱོད་ཀྱི་ཐོན་ཅི་ཡིན་”ཞེས་དྲིས་པར།

སྤུ་བས་“ངའི་བྱ་ཆེ་བ་དེ་རིང་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ན་ཡོད་ཀྱི་ན། ཆེ་
ཆུང་ལ་ཁྱོད་དང་འདྲ། ངའི་བྱ་ཆུང་བ་དེ་རིང་གི་མེད་ཀྱི་ན། ཆེ་ཆུང་
ཞང་ཁྱོད་དང་འདྲ་”ཞེས་བཞད་དོ།

དེ་ལྟར་ལ་དང་ཞང་གི་ལོ་ཚད་སྤུ་བའི་བྱ་ཆ་དང་འདྲ་བ་མ་.....
གཏོགས། སྤུ་བ་རང་ལ་འགན་ཀྱི་ག་ལ་ཡོད།

ད་ལན་ལ་དང་ཞང་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་འགན་མ་ཐུབ་པས། ལ་ཡང་
ཀྱུ་ལོ་རོ་རོ།

ཡིན་ན་ཡང་ལ་དེས་སྒྲོང་གི་གཅིག་གིས་སྒོ་བཞུགས་པ་བཅུག་ནས་
“སུ་ཆང་གིས་ཐུར་དུ་བཟེ་ན། དེས་མར་རྟོག་འདི་ཁྱིར་སྤང་”ཟེར་བ་ལ།

ཞང་གིས་“ང་ཆང་པོར་བ་གང་ཅམ་གྱིས་བཟེ་འགྲོ་”ཟེར་བ་དང་།

ལ་ཡིས་“ང་ཆང་གི་དྲི་མ་སྒྲ་ལམ་དུ་སྤང་བ་ཅམ་གྱིས་བཟེ་འགྲོ་”ཟེར།

སྤུ་བས་དེར་སྤུ་བས་པར་ལོག་ཆུར་ལོག་བྱེད་བཞུགས་བཟེ་བ་ལྟར་.....
བྱས་ནས་བཟུང་བས།

ཞང་དང་ལ་གཉིས་ཀྱིས་“ཁྱོད་ལ་ཅི་ཉེས། བར་ལོག་ཆུར་ལོག་བྱེད་

དོན་ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་ལ།

སྤལ་བས་སྐད་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་ནས་“ང་བཟི་སང་། གཞན་གྱིས་ཆང་
གི་མིང་སྟོས་པ་ཅམ་གྱིས་ང་བཟི་འགྲོ”ཞེས་བཤད་པས། སྐད་དང་ལ་

གཉིས་ཀ་ཏ་ལས་ནས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་བྱུང་།

ད་ལན་ཡང་ལ་ཀླུ་ལ་ཤོར་རོ།

མཐར་མར་དོག་དེ་སྤལ་བའི་ལག་དུ་ཤོབ་པོ།

—སྐག་རིགས། 《ནང་སྐག་དམངས་ཁོང་སྤྱང་གཏམ་》ནས་བརྒྱུས་པ།

སྤལ་བས་གནས་སྟོན་བ།

སྟོན་བྱ་ཁྲུང་ཁྲུང་གཉིས་དང་སྤལ་བ་གཅིག་བཅས་རྒྱུ་བྱ་གིག་དུ་.....
དུས་ལྷན་རིང་པོར་མཉམ་ཟ་མཉམ་གནས་བྱས་པས། བན་ཚུན་བྱིས་གཅིག་
གི་མི་ལྟ་བུར་མཛེེ་ཞིང་མཐུན་པར་བྱུང་། ལོ་གཅིག་ཐན་པ་བྱུང་སྟེ་རྒྱུ་
བྱ་སྐམ་བས་འཕྱང་སྟེ་ཆུ་མེད་པར་བྱུང་བས། ཁྲུང་ཁྲུང་གིས་ཆུ་འཛུམས་
ས་ཞིག་ལ་འཕྱར་འགྲོ་བས་མས་མེད་ཀྱང་། སྤལ་བ་གཅིག་བྱ་སྟེ་དུ་བརྒྱུར་
བར་སྟོས་མི་ཤང་།

“ད་ནི་རི་ལྟར་བྱ”ཞེས་ཁྲུང་ཁྲུང་དང་སྤལ་བས་སྟོན་བྱེད་དུས། སྤལ་
བས་བས་མ་སྟོ་གཅིག་བྱང་ནས་“ངས་ཤིང་ཐུར་གྱི་དཀྱིལ་དང་། ཁྱིད་གཉིས་
གྱིས་ཤིང་ཐུར་གྱི་སྟེ་གཉིས་ལ་ས་བྱལ་ཏེ་འཕྱར་ནས་ཆུ་འཛུམས་སར་ཤང་
ན་ཅི་མ་རུང་”ཞེས་ཟེར་།

དེར་ཁྱུང་ཁྱུང་གིས་འཐད་པ་བྱས་པར་མ་ཟད་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འགྲོ་བྱུང་
ཐག་བཅད་པ་རེད།

དེ་ལྟར་དེ་གསུམ་པོ་ནམ་མཁར་འཕྱར་ནས་ལམ་དུ་ཆས་སོ།

དང་པོར་འཕྱར་ནས་སྐག་གྱུར་ཉུང་ཙམ་ཡོད་སའི་བར་སྒྲུང་དུ་.....
སྒྲིབས་སྒྲུབས། མི་ཉུང་ཙམ་ཞིག་གིས་མཐོང་ནས་“ཁྱུང་ཁྱུང་གིས་སྒྲུབ་བ་
ཁྱེར་ནས་འཕྱར་བ་རྒྱུ་མ་ཐབས་ལ་མཁས་”ཟེར་བར།

སྒྲུབ་བའི་མཆས་ལ་“ཐབས་དེ་ནི་ང་རང་གིས་བྱས་པ་ཡིན”བསམས་...
བ་དང་།

ཡང་འཕྱར་ནས་སྐག་གྱུར་མང་པོ་ཡོད་སའི་བར་སྒྲུང་དུ་སྒྲིབས་.....
སྒྲུབས། མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་མཐོང་ནས་“ཁྱུང་ཁྱུང་གིས་སྒྲུབ་བ་ཁྱེར་ནས་
འཕྱར་བ་རྒྱུ་མ་ཐབས་ལ་མཁས་”ཟེར།

སྒྲུབ་བས་“ཐབས་དེ་ནི་ང་རང་གིས་བྱས་པ་ཡིན”ཞེས་བསམས་ནས་...
ངག་ཤོར་ལ་ཁད་ཞིག་བྱས།

ཡང་འཕྱར་འཕྱར་ནས་སྐག་གྱུར་དེ་བས་ཀྱང་མང་པོ་ཡོད་སའི་བར་...
སྒྲུང་ཞིག་དུ་སྒྲིབས་སྒྲུབས། མི་དེ་བས་ཀྱང་མང་པོ་ཞིག་གིས་མཐོང་ནས་
མགྲིན་གཅིག་དུ་“ཁྱུང་ཁྱུང་གིས་སྒྲུབ་བ་ཁྱེར་ནས་འཕྱར་བ་རྒྱུ་མ་ཐབས་ལ་...
མཁས་”ཞེས་ཟེར།

སྒྲུབས་དེར་སྒྲུབ་བས་བསམ་མ་ཐབས་པར་“ཐབས་དེ་ནི་ང་རང་གིས་.....
བྱས་པ་ཡིན”ཞེས་ངག་ཤོར་མ་ཐག་ས་ལ་ལྟང་སྟེ་གི་སྒྲུང་རྒྱུ་ཡི།

——སྐག་རྒྱགས། 《ནང་སྐག་དཔངས་ཁྱོད་ཁྱུང་གཏམ་》ནས་བསྒྲུབ་བ།

བ་ཀན་དམར་དམར་ལ་ཞོན་པའི་སྤྱང་ཀན་སྤྱོད།

ཉིན་ཞིག་སྤྱང་རངས་མ་ཤར་གོང་། སྤྱང་ཀན་སྤྱོད་ཞིག་ལྷང་པའི་
བྲག་ཕྱག་ནས་བྱང་དེ་ལྷང་ཁོག་དེད་ནས་ནགས་གསེབ་ཏུ་སྒྲོན་གིང་གི་ཕག་་
ནས་འཇབ་གིན་འཇབ་གིན་སྤེ་བ་ཞིག་ལ་འགྲོ་བའི་ལམ་ཁར། ལྷ་གུ་
བདག་མེད་ཞིག་ལ་ཕྱག་པར། སྤྱང་ཀན་སྤྱོད་ལྷ་གུ་བདག་མེད་དེ་ཁྱུར་
མིད་ཏུ་བ་འདོད་ནས། དེ་མ་ཐག་རྒྱགས་ཡོང་བ་ལ། ལྷ་གུ་རྒྱང་རྒྱང་
དེ་གིན་ཏུ་འཇིགས་ནས་དངངས་འདར་རྒྱག་བཞིན་ཞུ་རྒྱུར།

“སྤྱང་ཀན་སྤྱོད་ལགས། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ཚོས་ཀྱང་ཅི་ལ་ཕན། ཚོས་
པའི་དབང་ཏུ་བཏང་ན་ཡང་གཤམ་གང་ཅམ་ལས་མེད། དེ་བས་ཁྱོད་རྒྱུ་
ཕར་འབྲམ་ལ་སོང་ན། དེར་རྟེན་ངང་ངང་འདམ་ནང་ཏུ་བྱག་ནས་འབྱལ་
ཡང་མི་ཕྱབ་པ་ཞིག་བསྐྱད་ཡོད་པས་དེ་ཚོས་ན། ཤ་གིད་བཟང་ལ་ཞིས་
ཆ་ཡང་ཆེ་བས། དེ་ཅི་འདྲར་མི་བཟང་ངམ”ཞེས་ཟེར་བར།

སྤྱང་ཀན་སྤྱོད་ལྷ་གུ་འཤད་པ་དེ་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་བརྒྱབ་སེམས་
མེ་ལྟར་འབར་ནས། ལྷ་གུ་སྤྱང་དེ་ཐད་ཀར་རྒྱུ་ཕར་འབྲམ་ལ་རྒྱགས་
སོང་ནས་བལྟས་པའི་ཚེ། རོ་མ་རྟེན་ངང་ངང་ཞིག་རྒྱུ་ཕར་འབྲམ་གྱི་འདམ་
རྒྱུ་ནང་ཏུ་བྱག་ཡོད་པས། མིན་ཏུ་དགའ་ནས་མཚངས་དེ་མགྱིན་པར་ས་
འདེབས་བྲབས་བྱེད་སྐབས། རྟེན་དེས་བཤད་རྒྱུར།

“ཨ། སྤྱང་ཀན་སྤྱོད་ལ། ཁྱོད་ཅི་འདྲའི་བསམ་མེད་ཞིག་རེད་ཡང་”

ཟེར་བར།

སྤྱང་ཁན་སྤྱ་པོས་སྒོས་མ་ཐག་དུ་ཏེ་ཅང་ཁྱིས་ནས་“ང་ལ་བསམ་པ་”
མེད་དོན་ཅི་ཡིན”དྲིས་པར།

རྟེན་དེས་འཇིགས་སྤང་མེད་པར་“ཁྱོད་ཀྱིས་ང་འདི་ལྟར་འདམ་རྒྱུ་
ནང་ནས་ཐོས་ན། ས་རྩི་མི་གཙང་བ་དག་གི་ལ་འབྱར་ཡོང་བས་ག་ལ་ཞིམ།
དེ་བས་ང་འདམ་རྒྱུ་ནང་ནས་སྤྱིར་བྱུང་དེ། གཙང་སའི་སྤང་ཐོག་དུ་
བཞག་ནས་ཐོས་ན་ཅི་འདྲའི་མི་ཞིམ་ཡང་”ཟེར་བ་ལ།

སྤྱང་ཁན་སྤྱ་པོས་ཁེལ་གློད་ཞིག་བྱས་ནས་“ཡིན་ཏེ། སྤོང་པ་ཁྱོད་ལྟ་
བུར་ཡང་རིག་པ་ཞིག་ཡོད་ཡང་”ཟེར་ནས། རྩོག་མ་ལ་སོ་བདེ་བ་ཏེ་གཙང་
སར་བྱུང་ཅིང་། དུ་ལན་རྟེན་གྱི་མཉེན་མོ་ཡིད་ཆེས་པ་ཞིག་ཟ་བུ་བསམས་
ནས་ཁ་གདངས་དུས། ཡང་རྟེན་སྤྱི་བཤད་རྒྱུར། “ཡེ། ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ལ་ཅི་
ཟེར་”ཞེས་དྲིས་པར།

“ང་ནི་མཚན་སྤྱན་གཤམ་ཏེ་ཅང་ཆེ་བའི་རི་ལྷང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་
པ་ཡིན་”ཞེས་སྤྱང་ཁན་སྤྱ་པོས་སྤྱད་སྒྲོམ་པོ་བྱས་ནས་བཤད་པས།

རྟེན་ངང་ངང་གིས་ཏེ་ཅང་གུས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་“འོ་ན་བདག་པོ་ཁྱོད་...
ཀྱིས་ངའི་དབྱི་མགྲིའི་སྤྱང་གི་ཐམ་གའི་དཔར་འདི་ལ་གཟིགས་རྒྱལ་གནང་”
ཞེས་ཞུས་པས།

སྤྱང་ཁན་སྤྱ་པོས་བཟོ་ལྟ་བུ་ནས་“དེ་ལོས་ཆོག་ དེ་ལ་མི་ཆོག་རྒྱུ་
ཅི་ཡོད་”ཟེར་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཁྲལ་བྱས་ནས་རྟེན་ངང་ངང་གི་.....
ལྟག་རྒྱུ་ལ་ཡོང་ཏེ་སྤྱི་རིང་དུ་བསྐྱངས་ནས་ལྟ་བའི་ཆོ། རྟེན་ངང་ངང་

གིས་“ཐག་”ཞེས་ཀྱང་པས་འབྲ་བཀྱབ་པ་དང་རྩ་མཉམ་དུ་སྤྱང་ཆན་སྤྱོད་པ་
ས་ལ་བསྐྱེལ་དོ། རྟེན་ངང་ངང་དེ་ཐལ་འཆུབ་ཞིག་དང་མཉམ་དུ་གར་སྤང་
ཆ་མེད་དུ་གྱུར།

སྤྱང་ཆན་སྤྱོད་པ་ལ་འབྲ་ཕྱག་པས། ཁ་རྩ་སྤྱང་བར་མ་ཟད། ཐག་
ཀྱང་དམར་གྱུ་རྩ་རྩ་བཞུར་བས། དེ་མ་ཐག་ཡར་ལངས་ནས་ལྷང་བའི་ཐུག་
ལ་བྱས། དེ་བྱས་ནས་སྤྱང་ཞིག་ལ་སྤྱོད་པས་དུས། འདྲ་གྱི་བདག་པོ་①ཡང་
ཤར་སྤྱོད་པ་རི་བོའི་རྩེ་ནས་དགའ་བའི་འཆུམ་མདངས་དང་བཅས་པར་ཤར་
བྱུང་། སྤྱོད་པ་དེར་སྤྱང་ཆན་སྤྱོད་པོ་མཆན་གང་བོར་ཁ་ནང་ལ་བཟུ་དྲིག་
ཅམ་ཡང་མ་ཡོང་བས་ཐབས་ཟད་ནས་ད་བྲག་ཁྲུང་ནང་ལ་མ་སྤང་ཐབས་མེད་
རེད་བསམ་པའི་དུས་ཉིད་དུ། ཐང་ནས་བ་ཆན་དམར་དམར་ཞིག་ཡར་
ཡོང་བ་དང་ཐུག་བྱུང་།

དེར་“ཁྱོད་གྱི་ཀོ་བ་དམར་པོ་གསོན་བཟུ་བྱས་ནས། ནང་གི་རོ་ལྷན་
ཤ་ཐག་ཁ་བས་བྱེད་རྒྱུ་”ཞེས་སྤྱང་ཆན་སྤྱོད་པོས་སྤྱང་བའི་ཁ་ཤ་ལྷུང་ལྷུང་.....
བྱས་ནས་བ་ཆན་དམར་དམར་ལ་སྤྱང་ཆེན་པོ་བཀྱབ།

བ་ཆན་དམར་དམར་གྱིས་“གྱ། སྤྱང་ཆན་སྤྱོད་པོ་ལགས། ལོ་ལོན་ཁྱོད་
འདྲ་ཞིག་གིས་བ་ཆན་ང་འདྲ་ཞིག་གི་ཤ་དེ་སྤྱ་མོ་རྩོ་བ་དང་འདྲ་བ་མི་ཤེས་
སམ། ལྷག་དུ་ཁྱོད་ལ་སོ་སྤྱ་དྲིག་ཅམ་ཡང་མེད་པས་ཆོད་དམ། དེ་བས་
ངེད་གཉིས་ཞོལ་གྱི་སྤྱོད་པའི་ནང་ལ་སྤང་ནས། བག་སྤྱོད་ཕྱག་ལྷག་ཤ་ཆོན་
པོ་རྒྱགས་ཆད་ཅིག་བྱས་ན་ཅི་མི་བཟང་”ཞེས་བཤད།

① འདྲ་གྱི་བདག་པོ་ནི་མའི་མང་གི་རྣམ་གངས།

སྤྱང་ཀླན་སྤྱོད་པོས་ཡིད་ཏུ་ཅང་མི་དགའ་བར་“དེ་ལས་ཐག་རིང་བས་
མཚུགས་པོ་མི་ཐོན། དེ་རིག་བར་སྟོགས་སྤྱག་བསྐྱེད་ག་ལ་ཐུབ། ད་ངའི་
ཀླང་ལག་བཞི་པོ་འགལ་རྒྱུ་ཡང་མེད་པར་གྱུར་སྤང་”ཟེར།

“བདག་པོ་ལགས། བྱོད་ཐང་ཆད་ཡོད་ན། ངའི་རྒྱབ་ལ་ཞོན་ནས་
འགྲོ་”ཞེས་བ་ཀླན་དམར་དམར་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པས། སྤྱང་ཀླན་སྤྱོད་པོས་
“ང་སྤང་ཆེ། མི་རྣམས་ཀྱིས་ང་གསོད་རྒྱུ་མིན་ནམ་”ཞེས་པར་

བ་ཀླན་དམར་དམར་གྱིས་དལ་ཤུར་“བདག་པོ་ལགས། བག་མ་བསུ་
བའི་སྐར་མ་བཟང་པོ་ལ། མི་རྣམས་ཀྱིས་མེས་པོ་ཅན་གྱི་སྟོག་བཅད་ནས་
སྟོག་པ་གསོག་རྒྱུའི་བྱ་བ་མི་ལེགས་པ་དེ་འདྲ་ག་ལ་བྱེད་”ཞེས་ཟེར་བས།

སྤྱང་ཀླན་སྤྱོད་པོས་དེ་བདེན་པར་འདོད་ནས། ལྷག་པར་ལྷག་ག་ཆོམ་
པོ་ལ་བརྒྱུ་མ་མེས་སྤྱེས་ནས།

“དེ་འདྲ་ཡོན་ན་ད་འགྲོ་”ཟེར།

དེ་ལྟར་སྤྱང་ཀླན་སྤྱོད་པོས་བ་ཀླན་དམར་དམར་ལ་ཞོན་ནས་ཞོལ་གྱི་སྟེ་
བའི་བག་སྟོན་ལ་སྤང་། བ་ཀླན་དམར་དམར་གྱིས་སྤྱང་ཀླན་སྤྱོད་པོ་ཁྱེད་
ནས་སྟེ་བའི་ནང་དུ་སྤྱེབས་མ་ཐག བག་མ་བསུ་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱང་
ཀླན་སྤྱོད་པོ་ཞིག་བ་ཀླན་དམར་དམར་ཞིག་གི་རྒྱབ་ལ་ཞོན་ནས་ཡོང་བ་མཐོང་
འཕྲལ། ལ་ལས་ཀྱི་བཏང་། ལ་ལས་བྱངས་ཟེར། ལ་ལས་མེ་མདའ་བཟུང་
ལ་ལས་སྟག་བྱི་བཏང་། དེ་ལྟར་ཆང་མ་སྤྱང་ཀླན་སྤྱོད་པོའི་སྟོག་ལ་རྒྱགས་དུས་
བ་ཀླན་དམར་དམར་གྱིས་མཆོང་ལྡིང་གཅིག་གིས་སྤྱང་ཀླན་སྤྱོད་པོ་ཐང་ལ་
གཡུགས་ནས་རང་གཅིག་ཕུ་བྱོས་སྤང་ངོ་། སྐབས་དེར་སྤྱང་ཀླན་སྤྱོད་པོ་

རང་མགོར་ཡག་པོ་ཞིག་མི་ཡོང་བས་མས་ནས། འཆབ་འཆུབ་ཀྱིས་ཁ་ཕྱིར་
འཁོར་རྩ་མ་དུད་ནས་སྒྲིག་དང་བསྐྱོད་ཏེ་རི་མགོར་བྱོས། དེ་ནས་རང་གི་
འདུག་ས་རི་མགོན་པོ་ཞིག་གི་ཅེ་མོར་སྤྲེལ་ནས་དབང་མེད་དུ་ཐང་ལ་...
བཙོག་ཏེ་དུང་བག་གིས།

“ལམ་ནས་ཐུག་པའི་ལུ་གུ་བདག་མེད་དེ།

ཁར་ཡོང་བ་སྐལ་མ་ཚོས་འཁྱུང་བ་ཆེ།

འདམ་ལ་ཐུག་པའི་རྟེན་རང་རང་ནི།

མ་ཚོས་དོན་མེད་འདུད་པ་ཡིད་རེ་སྟུ།

དེ་ཅམ་མ་ཟད་ད་དུང་ཐམ་ག་ལ།

བལྟས་ནས་ཚིས་མཁན་བྱེད་ཁུལ་སློན་རྟགས་བཞུན།

བ་ཀླན་དམར་དམར་ལ་ནི་ཞོན་བྱས་ནས།

བ་བདག་ཡིན་ཁུལ་བྱེད་པ་ཡིད་རེ་ཐུག།

བ་ཡི་ཁྲག་འཐུང་ག་ཚོས་མ་བྱས་པར།

གཞན་གྱི་ཨ་ཞང་བྱེད་པར་འཁྱུང་ཐེམས་ཆེ”ཞེས་ཐུག་སྐད་གོར།

སྤྱང་ཀླན་སྒྱུ་པོས་སྟོ་ཐུག་ལྟན་སྟེས་ཀྱིས་འོ་དྲོད་འཁོད་པའི་སྐབས་སྟོ་

བྱར་དུ་རི་དྲགས་པ་ཞིག་གིས་རྒྱབ་ཕྱོགས་ནས་མེ་མདའ་གཅིག་བརྒྱབ་པས་...

སྤྱང་ཀླན་སྒྱུ་པོའི་ཁྱད་རྒྱ་གཏོར་ནས་གི་སྤང་རྩ་།

——སྐག་རིགས། 《དམངས་ཁྱོད་ཚུམ་རིག》ནས་བསྐྱུས་པ།

ཁ་མི་ཉན་པའི་རྟུ་

ཉན་ཁྱིམ་ཆང་ཕུག་ཆེན་ཞིག་གི་ཕུ་མ་དཔོན་པོ་དབང་ཅན་ཞིག་གི་་་་
ཕུ་ལ་བག་མར་བྱིན། དེའི་རྫོང་ས་སྐལ་ལ་རྩ་མང་དཀར་པོ་དཀར་རྒྱང་བརྒྱ་
ཐམ་པ་བྱིན་པའི་ནང་ན་རྒྱ་མཚམས་བཅད་མ་ཐག་པའི་རྟུ་དཀར་དཀར་་་་
ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བདག་པོས་བཅན་གྱིས་མ་དང་ཁ་ཕྱལ་ཏེ་གངས་ཀྱི་ནང་དུ་
བརྒྱབ་པ་རེད།

རྩ་མས་ཕུ་ཉན་ཞིང་། རྟུ་ས་དེ་བས་ཀྱང་མ་ཉན་པས། ལམ་
བར་དུ་རྟུ་རྩ་ཁྱུ་ལས་ཁ་རྩག་དུ་ཕྱོས་ནས་ཨ་མ་ལ་བལྟ་བར་སྤང་།

ལམ་ནས་རྟུ་ས་ཆི་ཕོ་ལ་ཕྱོགས་བཞིན་རྒྱགས་པ་དང་། རྩ་འདམ་
རྩ་འཁྱུ་གསེབ་ནས་སྐབས་འགར་རྒྱགས་གིང་སྐབས་འགར་ཉན། སེམས་ལ་

“ངས་ཨ་མའི་ནོག་ལ་རྩས་ནས་ཉལ་བུབ་ན་ཅི་མ་རུང་།

ངས་ཨ་མའི་ཉི་མཱ་ལྟ་བུའི་མིག་ཆེན་མཐོང་བུབ་ན་ཅི་མ་རུང་།

ངས་ཨ་མའི་རྩ་བཅུད་ལྟན་པའི་རྩ་ཞོ་འབྱུང་བུབ་ན་ཅི་མ་རུང་།

ངས་ཨ་མའི་རྩ་པོང་ཁ་ཤོར་ལྟ་བུའི་མཆུ་ཏྲར་རེག་བུབ་ན་ཅི་མ་་་་་་

རུང་”ཞེས་གཅིག་ལབ་བྱེད་བཞིན་མགོ་ཡར་བཀྱུར་ནས་བལྟས་པའི་ཆེ། རྩན་
སོར་མཚོ་ཆེན་པོ་མཐའ་མི་མཛོད་པ་ཞིག་གིས་འགྲོ་ལམ་བཅད་ནས་ཐར་ས་་
མེད་པར་གྱུར།

རྟུ་སེམས་སྡུག་ཞིང་ཡིད་པམ་པའི་སྐབས་དེར། མཚོ་ནང་ནས་ཉ་
ཆེན་པོ་ཞིག་མཚོ་ཁར་ཤིང་བྱང་།

ཉ་ཆེན་པོ་དེར་གདུང་སེམས་ལྟན་དུ་སྐྱེས་ནས་རྟུ་ཁྲར་ནས་མཚོའི་...
ཡ་རོལ་དུ་བསྐྱལ།

མཚོའི་ཡ་རོལ་དུ་བསྐྱལ་རྗེས་རྟུ་རེ་ཞིག་སེམས་བདེ་བར་གྱུར་མྱད་
གྱང་། སྐབས་མ་ལེགས་པར་རྩ་རྩི་ཞིག་གིས་བཟུང་ནས་རྩ་གསེབ་ཞིག་
དང་སྐྱེལ་ནས་བཞག་པ་རེད།

རྟུ་དེས་ཨ་མ་ལྟག་པར་བྲན་ནས་བྱ་སྐད་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་པས། རྩ་
གསེབ་ཀྱིས་ཁྱོད་བྱ་སྐད་ཟུག་དོན་ཅི་ཡིན་ངེས་པར། རྟུ་དེས་རང་གི་ལོ་
ལྷན་རྩི་མ་རྩི་བཞིན་བཤད།

རྩ་གསེབ་གྱང་དེ་ལ་སྦྱང་རྩི་བས། ལྷ་ཐིག་སོ་ཡིས་བཅད་ནས་རྩ་
རྩི་ལ་མཐོང་བར་མ་བཅུག་པར་ཕྱིར་བཏང་ངོ་།

དེ་ནས་རྟུས་གོམ་སྐབས་རྩི་མཚུགས་སུ་བཏང་སྟེ་མ་འགྲངས་པར་...
ཨ་མ་ཡོད་སར་སྒྲིབས།

རྩ་མོས་རྟུ་བྲན་ནས་འཆི་ལད་ཡོད་སྐབས། སར་ཉལ་ནས་མཆི་
མ་འདོན་བཞིན་རྟུ་ལ་བཤད་གྱུར།

“ང་ནི་ད་འཆི་འགྲོ་བ་ལས་མེད། ང་གི་བའི་རྗེས་སུ་ཁྱོད་རང་བྱང་
ཐོགས་སུ་རང་གི་ཕུ་བོ་འཆོལ་བར་སོང་། ཁྱོད་ཀྱི་ཕུ་བོ་ནི་གཟུགས་ཐུང་
ཞིང་སྟེ་ཅིད་དེང་ལ། ཕུ་མདོག་གྱང་དཀར་པོ་ཡིན། ཁྱོད་དེ་དང་མཉམ་
དུ་འགྲོགས་ནས་བསྐྱད་ན་ཆོ་གང་བོར་བདེ་མར་འདུག་ཐུབ། ཕུ་བོ་བཅའ་

བའི་ལམ་ཐོག་ནས་ཁྱོད་ས་མཐོ་སར་འདུག་མི་ཉན་པ་དང་། འཛེར་གུལ་
དུ་དེ་བས་ཀྱང་འདུག་མི་ཉན་པར་རི་བོའི་ལྷོ་ངོས་སུ་འདུག་དགོས། ཁྱོད་
ཀྱི་ཕུ་བོ་རྟེན་པ་ན། དུ་བོའི་རྩེས་སུ་འབྲངས་ནས་རྩ་ཁྲུའི་དགྱིལ་ནས་
འདུག་དགོས།..... དེ་དག་མ་ལུས་པར་སེམས་ལ་བྱངས་ཤིག”ཞེས་བཤད།

རྩ་མོས་གཏམ་དོན་དེ་དག་བཤད་མ་ཐག་མིག་མཆི་མ་དང་བཅས་.....
པར་ཤིངོ།

དེ་ནས་རྩུ་བྱང་ཕྱོགས་ལ་རང་གི་ཕུ་བོ་བཅའ་བར་སོང་། ལམ་
ནས་རྩུ་དེས་ཨ་འི་ཁ་ཆེམས་ལ་ཡ་མཚར་ནས་“ས་མཐོ་སར་ཞག་མ་.....
གཅིག་བསྐྱད་ན་ཅི་ཞིག་ཡོང་ཚད་བཟླ་ཞིག་བྱེད་”བསམས་པས།

ཞག་མ་དང་པོར་ས་མཐོ་སའི་སྐང་ཞིག་དུ་བསྐྱད། འདུག་ས་མཐོ་
བས། རྒྱང་དང་ལྷགས་པས་གང་ངར་ཉ་ཅང་ཆེ་བས། སྦྱིད་པོ་མ་བྱུང་།
སྐབས་དེར་རྩུས་ཨ་འི་ཁ་ཆེམས་དེ་ཡིད་ལ་བྱན་ནས། “ཨ་མས་མཐོ་
སར་སྐྱོད་དུ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་འདི་ཡིན་པ་ངས་མ་ཤེས། ཅི་མ་བདེན་”
བསམས་བྱུང་།

ཡིན་ན་ཡང་རྩུ་དུ་དུང་ཡིད་དེ་ཅམ་མི་ཆེས་པས་“འཛེར་གུལ་དུ་.....
ཞག་མ་གཅིག་བསྐྱད་ན་ཅི་ཡོང་ཚད་བཟླ་ཞིག་བྱེད་”བསམས་པས།

ཞག་མ་གཉིས་པར་ཡང་འཛེར་གུལ་དུ་བསྐྱད། འཛེར་གུལ་ཡིན་
པས་གཅན་གཟན་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་ཁ་བས་བཅའ་བ་མང་སྟབས། མཚན་གང་
པོར་གཉིད་སྦྱིད་པོ་ཞིག་མ་ཁྲུག རྩུས་ཀྱང་ཨ་འི་ཁ་ཆེམས་བྱན་ནས
“ཨ་མས་འཛེར་གུལ་དུ་སྐྱོད་དུ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་འདི་འདྲ་ཡིན་པ་”